

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **R. T.** pre pokračujúci zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2, 3 písm. c/ Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí 26. marca 2015 v Bratislave o návrhu na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. rozhodol

t a k t o :

Trestná vec obžalovaného R. T. vedená pod sp. zn. 1 To 31/2014 sa Krajskému súdu v Žiline **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Obžalovaný R. T. písomným podaním osobne doručeným 5. marca 2015 podľa § 23 ods. 1 Tr. por. podal návrh na odňatie veci Krajskému súdu v Žiline a jej prikázanie inému krajskému súdu. Svoj návrh odôvodnil tým, že predsedníčka odvolacieho senátu a prokurátor v jeho trestnej veci postupujú násilnícky, účelovo až pomstychtivo vzhľadom k tomu, že v minulosti mal intímny pomer s manželkou iného prokurátora činného v tom istom obvode. Rovnako argumentoval tým, že v celom súdnom konaní sú porušované jeho ľudské práva, či už z pohľadu dĺžky konania alebo spôsobu vykonávania dokazovania.

Z uvedeného dôvodu predsedníčka senátu Krajského súdu v Žiline 24. marca 2015 predložila trestnú vec obžalovaného R. T. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spolu s vyjadreniami sudcov dotknutého súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal návrh obžalovaného R. T. na odňatie veci Krajskému súdu v Žiline a jej prikázanie inému krajskému súdu, vyjadrenia sudcov krajského súdu, ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že návrh nespĺňa zákonom požadované podmienky.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.**

Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci príslušnému súdu podľa § 23 Tr. por.

Odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Tr. por. je výnimkou z vyššie uvedenej ústavnej zásady.

Dôležité dôvody v zmysle § 23 Tr. por. môžu byť dôvody, ktoré zabezpečujú nestranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. patrí aj **vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.**

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi a splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Dôvody možného vzniku pochybností uvedených v § 31 ods.1 Tr. por. sú uvedené taxatívne. Spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci, alebo pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne ich splnomocnencom a obhajcom.

Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétne) a nestrannosť **objektívnu alebo štrukturálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej **nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.**

I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 30 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Obžalovaný R. T. v písomnom podaní poukazoval len na rozhodovaciu činnosť a procesný postup predsedníčky senátu krajského súdu v rámci odvolacieho konania, ktorá okolnosť však nie je spôsobilá spochybniť jej nezaujatosť.

Okolnosť, že táto sudkyňa krajského súdu v tejto trestnej veci konala a rozhodovala v rozpore s predstavami a subjektívnymi názormi obžalovaného R. T., nie je z hľadiska ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. zákonným dôvodom na vylúčenie sudcov.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v jeho platnom znení je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Podľa § 2 ods. 3 prvá veta vyššie uvedeného zákona je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom.

Namietaná sudkyňa ako predsedníčka senátu 1To Krajského súdu v Žiline, ako aj ostatní sudcovia tohto súdu sa vyjadrili, že v posudzovanej trestnej veci neexistujú žiadne okolnosti v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por., pre ktoré by mohli byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania. Bolo zistené, že dotknutí členovia odvolacieho senátu 1To v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 1 To 31/2014 postupovali v súlade so zákonom, a to aj v prípade vydania príkazu na zatknutie obžalovaného R. T., keďže predsedníčka senátu JUDr. Adriana Gallová dospela k záveru, že zo strany obžalovaného ide o opakované obštrukcie s cieľom vyhnúť sa odvolaciemu konaniu, teda trestnému stíhaniu a výkonu trestu.

S týmto postupom sa rovnako stotožnil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že súdu nevyplýva povinnosť prispôbovať režim konania pred súdom a jeho priebeh predstavám obžalovaného, a preto predsedníčka senátu postupovala v súlade so zákonom, keď po mnohých pokusoch pristúpila k procesnému opatreniu, ktoré sa dotkne osobne slobody obžalovaného R. T.

O prípadnej zaujatosti prokurátora súd nie je oprávnený rozhodovať.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky **nezistil splnenie zákonných podmienok na vylúčenie všetkých sudcov krajského súdu**, a tým zároveň aj splnenie zákonných podmienok na odňatie a prikázanie vecí, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 26. marca 2015

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová